

Praha dne 28. března 2024
Č. j.: MZP/2024/710/2219
Vyřizuje: Mgr. Ing. Straková
Tel.: +420 267 122 921
E-mail: helena.strakova@mzp.cz

**Generalna Dyrekcja Ochrony Srodowiska
Dorota Toryfter-Szumańska**
Zastępca Dyrektora
Dpt. Ocen Oddzialywania na Srodowisko
Al. Jerozolimskie 136
02-305 Warszawa
Rzeczpospolita Polska

„Výstavba a provoz malé modulární jaderné elektrárny (SMR) s celkovým výkonem až 1 300 MWe s využitím technologie BWRX-300 na území Polské republiky v lokalitě Ostrołęka, obec Ostrołęka” – vyjádření o účasti v procesu posuzování z hlediska vlivů na životní prostředí přesahujících hranice států

Ministerstvo životního prostředí ČR (dále jen „MŽP ČR“) obdrželo Vaším dopisem a e-mailem ze dne 1. 2. 2024 oznámení záměru „Výstavba a provoz malé modulární jaderné elektrárny s celkovou kapacitou až 1 300 MWe v technologii BWRX-300 v lokalitě lokalitě Ostrołęka, obec Ostrołęka “ (dále také „záměr“) v souladu s čl. 3 Úmluvy o posuzování vlivů na životní prostředí přesahujících hranice států (dále jen „Espoo úmluva“) a čl. 7 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/92/EU, o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí, ve znění směrnice 2014/52/EU (dále jen „směrnice EIA“). Jedná se o záměr, který by mohl mít negativní vliv na životní prostředí přesahující státní hranice Polské republiky, a proto MŽP ČR obdržené oznámení rozeslalo v souladu se zákonem č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“), ke zveřejnění a k vyjádření dotčeným územním samosprávným celkům a dotčeným orgánům. Oznámení bylo v souladu se zákonem zveřejněno na úředních deskách dotčených územních samosprávných celků (5 krajů České republiky). Lhůta pro vyjádření k oznámení byla stanovena na základě zveřejnění informace o něm na v pořadí poslední krajské úřední desce, které proběhlo dne 19. 2. 2024. K datu 20. 3. 2024 obdrželo MŽP ČR k předmětnému záměru celkem 19 vyjádření, z toho 1 vyjádření dotčeného územního samosprávného celku, 6 vyjádření dotčených orgánů, 3 vyjádření dalších orgánů, 5 vyjádření odborů MŽP a 3 vyjádření spolků. Vyjádření 1 dotčeného orgánu bylo doručeno po lhůtě.

Liberecký kraj ze dne 14. 3. 2024

Liberecký kraj navrhuje, aby se Česká republika připojila k mezistátnímu posuzování záměru. V mezistátním projednání předpokládá předložení a projednání analýzy účinků úniku radionuklidů pro předpokládaný hypotetický scénář havárie, o které se oznámení zmiňuje a která prokáže neexistenci škodlivých dopadů na lidi a životní prostředí. Dále poukazuje na to, že

kompetentní z hlediska radiačního dopadu a k posouzení závěrů uvedených v dokumentaci je Státní úřad pro jadernou bezpečnost.

Krajský úřad Libereckého kraje ze dne 14. 3. 2024

Konstatuje, že v oznámení je v kapitole 12.2 uvedeno, že investor teprve až ve zprávě EIA předloží analýzu účinků úniku radionuklidů pro předpokládaný hypotetický scénář havárie, která prokáže neexistenci škodlivých dopadů na lidi a životní prostředí. Vzhledem k tomu, že tato zpráva nebyla předložena ve stávající fázi projednávání a není tedy odstraněna pochybnost o možném přeshraničním dopadu na životní prostředí a zdraví lidí, krajský úřad **navrhuje, aby se Česká republika připojila k mezistátnímu posuzování předmětného záměru**, ve kterém bude uvedená analýza předložena a projednána.

Státní úřad pro jadernou bezpečnost ze dne 12. 3. 2024

Vzhledem ke vzdálenostem plánovaných lokalit od hranic s Českou republikou (400 km) a vysoké míry jistoty, že nedojde v případě těžké havárie k úniku radioaktivních látek takového rozsahu, aby bylo zasaženo území České republiky, nepovažuje zapojení do mezistátního procesu EIA za nutné.

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR ze dne 27. 2. 2024

Vzhledem ke vzdálenosti záměru od hranice s Českou republikou (cca 440 km vzdušnou čarou), nebude mít tento záměr vliv na předměty ochrany přírody a krajiny, které má Agentura ve své péči.

Krajská hygienická stanice Moravskoslezského kraje se sídlem v Ostravě ze dne 14. 3. 2024

Krajská hygienická stanice zastává názor, že se Česká republika nemá připojit k mezistátnímu posuzování, jelikož záměr nemůže mít vliv na životní prostředí České republiky.

Ministerstvo vnitra, odbor bezpečnostní politiky ze dne 26. 2. 2024

Ministerstvo vnitra neuplatňuje žádné připomínky a považuje za vhodné být pravidelně informováno o vývoji přípravy výstavby modulární jaderné elektrárny.

Spolek Jihočeské matky ze dne 12. 3. 2024

Upozorňuje na to, že, přestože je jaderná energetika a technologie SMR v dokumentech označována jako bezemisní, není tomu tak v případě, kdy je v úvahu brán celý jaderný cyklus, tj. včetně těžby a zpracování uranu a ukládání vysoce radioaktivního odpadu. Dále spolek považuje za vhodné, aby byl vyhodnocen vliv konkrétního použitého reaktoru na životní prostředí a veřejné zdraví, jelikož se tyto vlivy liší u různých typů reaktorů. Liší se také nároky různých typů reaktorů na množství chladicí vody. V souvislosti s globální klimatickou změnou považuje spolek za nutné v dokumentaci EIA vyhodnotit otázku dostatečného zásobení předmětného jaderného zařízení chladicí vodou.

Dále spolek upozorňuje na nutnost vyhodnotit dopady závažné havárie, a to hlavně s ohledem na současnou válečnou situaci a na riziko vojenského útoku. Toto vyhodnocení by mělo být provedeno včetně vyhodnocení možných dopadů na okolní státy. Spolek také žádá o vyhodnocení způsobu, jakým bude nakládáno s vyhořelým jaderným palivem, jak bude palivo skladováno, a jaké to bude představovat dopady na životní prostředí a veřejné zdraví. Požaduje vyhodnocení nakládání s vyhořelým jaderným palivem již v rámci procesu EIA.

Spolek Jihočeské matky požaduje doplnění dokumentace o výše uvedené informace (konkrétní typ reaktoru a počet reaktorů, dopady závažné havárie způsob nakládání s vyhořelým jaderným palivem včetně vyhodnocení jeho dopadů na životní prostředí a téma dostatečného zásobení chladicí vodou) a **požaduje posouzení záměru v mezistátním procesu EIA.**

Spolek Calla, sdružení pro záchranu prostředí ze dne 20. 3. 2024

Požaduje, aby se Česká republika připojila k mezistátnímu procesu EIA předmětného záměru. V dokumentaci požaduje přesné odpovědi na níže uvedené otázky v oblastech jaderné bezpečnosti, umístění záměru, dopadů na přírodu, dopadů na vodu a produkce odpadů a jejich podložení studiemi.

1. Jaderná bezpečnost

- a. Jak plánované posuzované reaktory GE-Hitachi BWRX-300 splní bezpečnostní standardy a prakticky vyloučí velké a časně úniky radioaktivních látek při havárii?
- b. Jaké havarijní plánování bude zavedeno a jaké přípravy na těžké havárie budou provedeny a jak bude do havarijní připravenosti zapojena veřejnost?
- c. Jaký by byl dosah radiačního zamoření při těžké havárii s únikem radioaktivních látek?
- d. Jak velké je riziko ohrožení území České republiky?

2. Umístění

- a. Jak velká rizika představuje překvapivá lokalizace stavby do blízkosti města Ostrołęka. Je třeba vyhodnotit kombinované a kumulativní účinky havárie blízkých zařízení - zejména právě stavěné paroplynové elektrárny Ostrołęka a souvisejícího vysokotlakého plynovodu.

3. Dopady na přírodu

- a. Jaké konkrétní dopady budou na chráněné ptáčí a ostatní živočišné druhy, když vzdálenost od Ptáčích oblastí Údolí dolního toku řeky Narew je pouze 1 kilometr a v blízkost i jsou i další chráněná území?
- b. Jak bude eliminován dopad stavebních činností?
- c. Jak se projeví provoz - hluk, čerpání vody na chlazení, vypouštění ohřáté vody atd.?

4. Dopady na vodu

- a. Jaká bude skutečná spotřeba vody na chlazení a její dostupnost v území i při předpokládaných změnách v důsledku postupující klimatické změny?

- b. Jak konkrétně ovlivní vypusti vodu pod elektrárnou z hlediska tritia a dalších látek a rovněž s ohledem na teplotu vody?
- c. Záměr má být umístěn přímo nad „hlavní zásobník podzemních vod“ č. 215 - Subniecka Warszawska. Jak velké riziko je pro tuto zásobu vody?

5. Produkce odpadů

- a. Jaký bude očekávaný inventář radioaktivních odpadů z provozu i likvidace elektrárny?
- b. Jak bude nakládáno s vyhořelým palivem a všemi druhy radioaktivních odpadů? Polsko zatím nemá zařízení pro nakládání s jaderným odpadem.

Závěrem se sdružení dotazuje, z jakých důvodů je v posouzení uváděn horní limit modulární jaderné elektrárny 1300 MW_e, když je hodnocen reaktor GE Hitachi BWRX-300 ve variantě maximálně 4 bloků a tento reaktor má 300 MW_e.

Bez připomínek se vyjádřili:

- Krajský úřad Královehradeckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství ze dne 5. 3. 2024
- Krajský úřad Moravskoslezského kraje, odbor životního prostředí a zemědělství ze dne 6. 3. 2024
- Krajský úřad Pardubického kraje, odbor životního prostředí a zemědělství ze dne 12. 3. 2024
- Správa úložišť jaderného odpadu ze dne 11. 3. 2024
- Ministerstvo pro místní rozvoj ze dne 15. 3. 2024

Vyjádření v rámci MŽP ČR

Odbor cirkulární ekonomiky a odpadů, odbor environmentálních rizik a ekologických škod a odbor politiky ochrany klimatu bez připomínek. Odbor ochrany ovzduší též bez připomínek a současně uvádí, že záměr je velmi vzdálen česko-polské hranici, a proto nelze předpokládat negativní vlivy.

Rakouská nezisková organizace Österreichisches Ökologie-Institut ze dne 20. 3. 2024

Tato organizace podává společné vyjádření 12 evropských neziskových organizací, ve kterém prohlašuje, že před procesem EIA na konkrétní projekty malých nukleárních reaktorů je potřeba, aby Polsko provedlo hodnocení SEA na všechny plánované malé reaktory a jaderné elektrárny a aktualizovalo a doplnilo dva strategické dokumenty (PEP2040 a PPEJ) o plánované SMR a rovněž je postoupilo k procesu SEA. Dále uvádějí 16 požadavků na rozsah dokumentace pro následný proces EIA.

Po lhůtě bylo doručeno vyjádření Krajského úřadu Olomouckého kraje, odboru životního prostředí ze dne 19. 3. 2024, ve kterém sděluje, že záměr nemůže způsobit významné negativní přeshraniční vlivy na ŽP na území České republiky a není třeba žádat o mezinárodní posuzování

vlivů na životní prostředí. Z hlediska ochrany ovzduší nelze vzhledem k vzdálenosti záměru očekávat ovlivnění kvality ovzduší na území Olomouckého kraje.

Všechna vyjádření jsou přílohou tohoto dopisu. Žádáme Vás tímto o předání vyjádření oznamovateli záměru a zajištění jejich zohlednění v souladu s Espoo úmluvou. V návaznosti na výše uvedené Vám sdělujeme, že **Česká republika požaduje aktivní účast v mezistátním procesu posuzování vlivů záměrů na životní prostředí přesahujících hranice států a požaduje zpracování dokumentace EIA v souladu s čl. 4 Espoo úmluvy a čl. 5 směrnice EIA, včetně zohlednění požadavků uvedených v příložených vyjádřeních.**

Mgr. Evžen Doležal
ředitel odboru
posuzování vlivů na životní prostředí
a integrované prevence
podepsáno elektronicky

Příloha: kopie všech obdržených vyjádření k dispozici na níže uvedeném odkazu na úložišti MŽP:
<https://next.mzp.cz/s/QpqykDrzixZEtXZ>, heslo: SMR_Ostroleka

Na vědomí:

Ministerstvo zahraničních věcí, odbor států střední Evropy

Loretánské náměstí 101/5, 180 00 Praha 1

MŽP, odbor mezinárodních vztahů, zde